

Darba līguma uzteikums

Banku augstskola, 2014

Janis.Grasis@ba.lv

Darba līguma grozīšana

- Pēc pušu vienošanās
- Lai novērstu jebkādu risku, kas var negatīvi ietekmēt grūtnieces drošību vai veselību

Uzteikums

- Darbinieka uzteikums: vienu mēnesi iepriekš, ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts īsāks uzteikuma termiņš
- **Darbiniekam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, neievērojot šajā pantā noteikto uzteikuma termiņu, ja viņam ir svarīgs iemesls**

Svarīgs iemesls

- Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības:
 - 1) pamatojoties uz tikumības,
 - 2) taisnprātības apsvērumiem.

Darba devēja uzteikums

- Darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, vienīgi pamatojoties uz apstākļiem, kas saistīti ar darbinieka uzvedību, viņa spējām vai ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā

Uzteikuma pamats

- 1) darbinieks **bez attaisnojoša** iemesla **būtiski** pārkāpis darba līgumu vai noteikto darba kārtību (10 dienas);
- 2) darbinieks, veicot darbu, rīkojies **prettiesiski** un tādēļ zaudējis darba devēja **uzticību** (nekavējoties);
- 3) darbinieks, veicot darbu, rīkojies **pretēji labiem tikumiem**, un šāda rīcība nav savienojama ar darba tiesisko attiecību turpināšanu (10 dienas);

Uzteikuma pamats I

4) darbinieks, veicot darbu, ir alkohola, narkotiku vai toksiska **reibuma** stāvoklī (nekavējoties);

5) darbinieks **rupji** pārkāpis darba aizsardzības noteikumus un apdraudējis citu personu drošību un veselību (10 dienas);

6) darbiniekam nav **pietiekamu** profesionālo spēju nolīgta darba veikšanai (mēnesis);

7) darbinieks nespēj veikt nolīgto darbu **veselības stāvokļa** dēļ, un to apliecina ārsta atzinums (10dienas);

Uzteikuma pamats II

- 8) ir atjaunots darbā darbinieks, kurš agrāk veica attiecīgo darbu (mēnesis);
- 9) tiek samazināts darbinieku skaits (mēnesis);
- 10) tiek likvidēts darba devējs — juridiskā persona vai personālsabiedrība (mēnesis).

Uzteikuma pamats III

- 11) darba devējs var uzteikt darbu arī tad, ja darbinieks pārejošas darbnespējas dēļ neveic darbu vairāk nekā sešus mēnešus, ja darbnespēja ir nepārtraukta, vai vienu gadu triju gadu periodā, ja darbnespēja atkārtojas ar pārtraukumiem.

Paskaidrojumu sniegšana

- Darba devējam ir pienākums pieprasīt no darbinieka rakstveida paskaidrojumu par izdarīto pārkāpumu.
- Uztecot darba līgumu, darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā.

Darbinieku skaita samazināšana

- Darbinieku skaita samazināšana ir darba līguma uzteikums tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar darbinieka uzvedību vai viņa spējām, bet ir pietiekami pamatots ar neatliekamu saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā.

Līgums ar grūtnieci vai arodbiedrības biedru

- Ar grūtnieci nevar izbeigt, izņemot ja ir pārkāpumi
- Ar arodbiedrības biedru vajag arodbiedrības piekrišanu

Atlaišanas pabalsts

- Ja nav pārkāpumu, no vienas līdz četrām vidējām mēnešalgām (atkarībā no nostrādātajiem gadiem)

Prasība tiesai

- Darbinieks var celt tiesā prasību par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu viena mēneša laikā no uzteikuma saņemšanas dienas. Citos gadījumos, kad pārkāptas darbinieka tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības, viņš var celt tiesā prasību par atjaunošanu darbā viena mēneša laikā no atlaišanas dienas.

Tiesas lēmums

- Ja darba devēja uzteikums nav tiesiski pamatots vai ir pārkāpta noteiktā darba līguma uzteikšanas kārtība, tas saskaņā ar tiesas spriedumu atzīstams par spēkā neesošu.
- Darba devējam ir pienākums pierādīt, ka darba līguma uzteikums ir tiesiski pamatots un atbilst noteiktajai darba līguma uzteikšanas kārtībai.

Prettiesisks uzteikums

- Darbiniekam, kas prettiesiski atlaists no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku.

Izmaksas pēdējā darba dienā

- Atlaižot darbinieku no darba, visas naudas summas, kas viņam pienākas no darba devēja, izmaksājamas atlaišanas dienā.
- Ko darīt, ja nav nokārtojis saistības?
- Rakstveida izziņu par darba devēja un darbinieka darba tiesisko attiecību ilgumu, darbinieka veikto darbu, ieturētajiem nodokļiem un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu.

Paldies par uzmanību!

Kādi jautājumi?